

BILAGA 2**Motiverat yttrande från Sveriges riksdag**

Med anledning av att kommissionen har lagt fram ett förslag till en ny förordning om utövandet av rätten att vidta kollektiva åtgärder i samband med etableringsfriheten och friheten att tillhandahålla tjänster (COM (2012) 130 final) gör riksdagen följande kommentarer och bedömningar.

Riksdagen anser att arbetstagarnas och företagens rörlighet över gränserna är något mycket positivt som skapar möjligheter för många, såväl människor som företag, att utvecklas. Riksdagen ser också positivt på möjligheter att riva hinder mellan EU-länder och i förhållande till länder utanför EU för att möjliggöra en ökad rörlighet över gränserna. Denna rörlighet får dock inte ske till priset av social dumpning.

Riksdagen vill inledningsvis betona betydelsen av att det europeiska samarbetet på det arbetsrättsliga området baseras på medlemsstaternas olika nationella utgångspunkter och att samarbetet i så stor utsträckning som möjligt enbart ska vara av stödjande och kompletterande natur.

EU får enligt artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen endast handla inom ramen för de befogenheter som medlemsstaterna har tilldelat unionen i fördragen för att nå de mål som fastställs där. Varje befogenhet som inte har tilldelats unionen i fördragen ska tillhöra medlemsstaterna.

Artikel 153 i EUF-fördraget ger EU befogenhet att understödja och komplettera medlemsstaternas verksamhet för att uppnå de mål inom socialpolitiken som anges artikel 151 i EUF-fördraget. Bestämmelsen ska dock inte tillämpas på löneförhållanden, föreningsrätt, strejkrätt eller rätt till lock-out (artikel 153.5 i EUF-fördraget). Kommissionen gör själv bedömningen att förslaget till förordning därför inte kan grunda sig på denna artikel.

Kommissionen anser i stället att artikel 352 i EUF-fördraget utgör lämplig (eng. "appropriate") rättslig grund för den föreslagna åtgärden. Denna artikel, som benämns flexibilitetsklausulen, får enligt sin ordalydelse användas om en åtgärd från unionens sida skulle visa sig nödvändig för att nå något av de mål som avses i fördragen. Förutsättningen är att fördragen inte föreskriver de nödvändiga befogenheterna för detta.

Riksdagen kan konstatera att användandet av artikel 352 i EUF-fördraget är kringgärdat av ett antal begränsningar som syftar till att värna medlemsstaternas och de nationella parlamentens möjligheter att förhindra att befogenhet överförs till unionen på något annat sätt än genom en fördragsändring. Till dessa hör kravet på enhällighet i rådet, förbudet mot harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning och kommissionens särskilda skyldighet att inom ramen för subsidiaritetsprövningsförfarandet i artikel 5.3 fördraget om Europeiska unionen uppmärksamma de nationella parlamenten på förslag som använder sig av artikel 352.

Riksdagen noterar i detta sammanhang att den svenska regeringen i sin proposition om godkännandet av Lissabonfördraget uppmärksammade att riksdagen får möjlighet att kontrollera användandet av flexibilitetsklausulen i samband med subsidiaritetsprövningen av framlagda förslag. Lissabonfördraget innebär att den parlamentariska kontrollen av detta har stärkts.

Mot denna bakgrund är det enligt riksdagens mening angeläget att de nationella parlamenten inom ramen för sin subsidiaritetsprövning kan övertygas om att kommissionens förslag till rättsakt verkligen kan antas bidra till att uppfylla målen i fördraget på det sätt som användandet av artikel 352 i EUF-fördraget förutsätter. Det gäller alldeles särskilt som strejkrätten, enligt vad kommissionen själv framhåller, är undantagen från de frågor som kan regleras på EU-nivå genom minimikrav i direktiv. Riksdagen noterar här att kommissionen inte närmare anger vilka mål det är som skulle uppfyllas med förslaget till Monti II-förordning och som skulle kunna motivera att man använder sig av klausulen.

Den centrala bestämmelsen i förslaget är artikel 2 som i korthet anger att utövandet av de ekonomiska friheterna ska vara förenligt med utövandet av rätten att vidta kollektiva åtgärder, inklusive strejkrätten, och vice versa. Riksdagen har svårt att se hur förslaget, i dess nuvarande skick, bidrar till det klargörande av förhållandet mellan friheterna och rättigheterna som förslaget syftar till enligt motiveringen. Riksdagen kan inte heller se att förordningen skulle skapa en större rättssäkerhet i detta avseende. Inte heller kan riksdagen se hur förslaget skulle ”minska spänningarna mellan nationella system för relationer mellan arbetsgivare och arbetstagare och friheten att tillhandahålla tjänster” som anges vara i allt väsentligt grunden för förslaget. Det är därmed också svårt att se hur förslaget skulle kunna bidra till att uppnå något av de mål som avses i fördraget, vilket är en förutsättning för att flexibilitetsklausulen ska kunna användas.

Därtill kommer att förslaget om system för tvistlösning (artikel 3) för Sveriges vidkommande kan komma att störa de väl fungerande inhemska modellerna för tvistlösning. Inte heller i detta avseende kan förslaget antas bidra till att nå målen för fördraget. Anordningar för tvistlösning av detta slag måste anses vara en del av de nationella arbetsmarknadsmodellerna som inte bör regleras på EU-nivå.

Riksdagen kan inte heller se något behov av att på EU-nivå införa ett varningssystem i enlighet med förslagets artikel 4. Sådana mekanismer förekommer redan och bör förbli reglerade uteslutande på nationell nivå.

Med utgångspunkt i förslaget i dess nuvarande skick anser riksdagen – för det fall att några åtgärder ska vidtas – att frågan inte bör regleras på unionsnivå. Det finns inte heller något mervärde i en reglering på EU-nivå.

Riksdagen kommer därför sammanfattningsvis fram till att kommissionens förslag till rådets förordning om utövandet av rätten att vidta kollektiva åtgärder i samband med etableringsfriheten och friheten att tillhandahålla tjänster (COM(2012) 130 final) i dess nuvarande skick inte är förenligt med subsidiaritetsprincipen.